СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 265. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 12. листопада, 1929. VOL. XXXVII. No. 265. Jersey City, N. J., Tuesday, November 12, 1929. THREE CENTS.

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ

ХАОС У РЕПУБЛИКАНСЬКИХ РЯДАХ

КРИТИКУЮТЬ СЕНАТОРА БОРУ ЯК РЕПУБЛИКАНСЬКОГО ПРОВІДНИКА У СЕНАТІ ЗА ТЕ, ЩО РОЗБИВАЄ РЕПУБЛИКАНСЬКУ БІЛЬШІСТЬ СЕНАТУ. КАЖУТЬ, ЩО ДЕМОКРАТИ ГОТОВІ ПЕРЕПЕРТИ СВОГО КАНДИДАТА НА ПРЕЗИДЕНТА ПРИ СЛІДУЧИХ ВИБОРАХ.

ВАШИНГТОН, 11. листопада. — Вислід останніх виборів зажурив непомірно президента Гувера, номінального голову републиканської партії. Це, що републиканці не створили досі в сенаті одноцільної сильної групи, відбилося дуже погано на престіжу партії. З дебат над тарифою й з доходжень у справі лабіїстів виходить, що ядро републиканської партії обстоює інтереси великих промисловців, не звертаючи уваги на ті міліонові маси, які живуть з мізерних тижневих платень.

До тих, що не погоджуються з правительственним проектом тарифи, належить сенатор Бора, републиканський провідник у сенаті, котрий при президіяльних виборах заважив на виборі Гувера. Тепер він заявляється проти проєкту Гувера, який попирають тільки републиканці-консерватисти.

Президент Гувер зажурений ще й тим, що Полудне перехилилося знову на демократичну сторону. Станеться з републиканцями те, що сталося з демократами в 1924 році, коли вони не могли погодитися на конвенції щодо особи кандидата на президента.

НАЗИВАЄ АМЕРИКАНЦІВ САМОЛЮБАМИ.

КАЖЕ, ЩО ДУМАЮТЬ ПРО МИР ТІЛЬКИ РАДИ СВОЇХ ВЛАСНИХ ІНТЕРЕСІВ, ЩОБИ МОЖНА БУЛО СПОКІЙНО ПУСКАТИ ГРОШІ И ЗАБАВЛЯТИСЯ.

ВАШИНГТОН, 11. листопада. — З рамени Федеральної Ради Церков виголосив вчора о. д-р Джеймс Пірс проповідь на тему свята завішення зброї. Він підніс таке:

„Ми, Американці, можемо ґоворити, що хочемо мира, але на ділі ми тільки того хочемо, щоби нас лишено в спокою. Ми не хочемо на нікого стріляти і не хочемо, щоби хто инший на нас стріляв. Ми хочемо мати можність свобідно пускати гроші й забавлятися. Ми заключаємо ріжні міжнародні договори проти війни, але на те, щоб охоронити свою власну шкіру і свої гроші. Та того всього замало. В той спосіб не збудуємо мира на правді. Нам треба думати менше про себе, а більше у міжнароднім змислі. Тоді доперва буде можливо довести до світового мира".

САМОГУБСТВО МІЛІОНЕРА-СПЕКУЛЯНТА.

БУВ ПРЕЗИДЕНТОМ БАНКУ. БОЯТЬСЯ НАТОВПУ ДЕПОЗИТОРІВ.

НЮ ЙОРК, 11. листопада. — Самогубство Джеймса Дж. Райордена, президента банку „Кавнті Трост Компані", викликало паніку серед депозиторів банку, бо рознеслася вістка, що причиною самогубства були великі втрати, які поніс Риорден при біржевій спекуляції. Зприводу того стейтовий суперінтендент банків видав заяву, що він перевів учора контролю банку й може ствердити, що банк знаходиться у дуже добрім фінансовім положенню. Кромі того група фінансістів, між ними й міліонер Рескоб, заявили, що вложать до банку кожду суму, яку тільки депозитори схочуть виняти.

ЧИСТКА В СТОЛИЦІ.

ВАШИНГТОН, 11. листопада. — За згодою Білого Дому й департаменту справедливости розпочав окружний прокуратор Ліо А. Ровер чистку міста. Він хоче доказати, що коли влада хоче, то може доконати свого. І твердить, що незабаром ніхто не знайде в Вашинґтоні такого шинку чи нічного клюбу, де продавалиб горілку.

Чистка та стоїть у звязку з зізнаннями Брукгарта про бенкет банкирів, на якім подавано ріжні алькоголічні напитки.

ЗАНОСИТЬСЯ НА КРІВАВІ ВИБОРИ.

МЕКСИКО СИТІ, 11. листопада. — Вчора влаштовано на вулицях мексиканської столиці передвиборчу параду, в якій взяло участь коло 20,000 людей, сторонників Хозе Васкенсілоса, кандидата на президента. Підчас паради кинув хтось обидливі слова з даху виборчої кватири Ортіза Рубіо, другого кандидата на президента. В той спосіб прийшло до бійки і вуличної стрілянини, якої жертвою впало трох людей. Крім убитих нараховано ще 12 тяжко ранених.

ХТО Є ПРАВДИВИМ ПАТРІОТОМ.

НЮ ЙОРК, 11. листопада. — Ґовернор Рузвелт говорив зприводу свята завішення зброї, що правдивий патріот не тільки думає про добре военне забезпечення на случай війни, але рівнож веде боротьбу проти моральних ворогів держави, себто тих, що нарушують ідеали свободи, рівности і справедливости.

АНТИСЕМІТИЗМ ПАДАЄ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, 11. листопада. — Американсько-жидівський комітет стверджує у своїм річнім звіті, що з ріжних сторін Америки доносять, що в останнім році можна було зауважити занепад антисемітської пропаганди в Америці. Зате зросла вона у деяких европейських краях, а особливо в Румунії.

ПРОТИ ФАШИСТІВ.

Нюйорські комуністи демонстрували перед італійським консулятом з прапорами, на яких видніли написи: Геть з фашизмом.

АРХЕОЛЬОГІЧНА ЗНАХІДКА.

В столиці Кубані, Катеринодарі, підчас земляних робіт на вулицях знайдено біля тисячі ріжних річей, що знаходилися в землі яких 2,000 років. Всі ці річи: стріли, мечі, намиста та инші прикраси, посуд і т. д. є аланського, сарматського, ґотського та єгипетського походження.

ТРАГЕДІЯ В ДРОГОБИЦЬКІЙ ШКОЛІ.

Хоч тілесні кари в школах вже давно скасовані, то всеж деякі вчителі карають дітей побоями і то неабияк: в 7-клясовій школі в Дрогобичі учитель Цудзевич так побив на днях учня Михайла Тарковського, що той опинився в лічниці і помер.

ВЕСІЛЛЯ З ПРОЛИВОМ КРОВИ.

Не перевелися ще між Українцями в Канаді весілля з проливом крови. В неділю, 20 жовтня, прийшло до бійки на весіллю в Ст. Боніфес, Ман. Непрошені гості почали бійку і так тяжко побили 62-літнього господаря дому Івана Ткача, що той в середу, 23 жовтня, помер у шпитали. Провідник непрошених гостей, Мих. Остапович, якого також тяжко побито, так що він вилизується в шпиталі, мабуть буде обвинувачений за душогубство.

ПОЛЬСЬКЕ БЗДУРСТВО.

Польська ґазета „Земля Волинська" скаржиться й бідкається над долею Поляків на Волині, що вони не мають де вчити своїх дітей у рідній мові, бо всі щколи є українськими та обсаджені учителями Українцями. Так кричить ця брехлива ґазетка, але коли подивитися до польських статистичних даних, то стане видно, що на 75% українського населення є всього 5 українських народних шкіл, менше ніж чеських.

ПОЛЯКИ ЖУРЯТЬСЯ.

Польська краєва преса бє на трівогу, що польські осадники на українських землях, особливо на Волині, продають свої господарства та виселюються або в Польщу, або втікають десь за море. Самі ґазети пояснюють це тим, що Поляків на „кресах" дуже мало й вони себе почувають там не лише чужими, але й оточеними увесь час ворожим населенням.

Українська краєва преса звертає увагу українським селянам, щоби вони старалися закріплюватись на своїх рідних землях і не покидали свого варстату праці для чужих рук. Це також журить Поляків, бо вони не можуть захопити українських земель.

НЕ ХОЧУТЬ АСЕКУРУВАТИ.

Німецькі асекураційні фірми не хочуть асекурувати повітроплава „Ґраф Цепелін", вважаючи лет його до північного бігуна надто ризиковним. Можливо, що американські фірми заасекурують його у себе.

12 ОСІБ СКОЧИЛО З ОДНОГО ЛІТАКА.

12,000 людей приглядалося, як 12 летунів, а між ними і одна жінка, злетіли при помочі легкопадів з літака Сікорського з висоти 2,000 стіп.

БАНДИТИЗМ.

В Голгочах, підгаєцького повіту, бандити напали на дім Варвари Горик і зрабували в неї всі доляри, прислані родиною з Америки.

ЗАМОРДОВАНО 6 ОСІБ.

В селі Ганцевичі, повіт Барановичі, бандити вимордували 6 осіб і забрали в них богато грошей. Двох бандитів арештовано.

ДЕ КОМУ БЛИЖЧЕ...

Римо-кат. епископська курія оголосила що православний єромах Серафим Яроссевич перейщов на лоно римо-кат. костела. Про це всі священики того костела обовязані повідомити своїх вірних з проповідальниць. Історія цього навернення пікантна о стільки, що юромонах був ще донедавна заступником пароха при православній церкві у Львові і відправляв до останніх днів разом з ним усі богослуження.

НАГОРОДА ЗА ВІДШУКАННЯ ПІДПАЛЮВАЧІВ.

Саскачеванське правительство оповістило 24 жовтня, що дасть по тисячі долярів нагороди за відшукання того, або тих, що підпалили якунебудь із двацяти шкіл в провінції минулого літа. Підпали шкіл приписувано духоборським сектантам „Синам Свободи", одначе досі не найдено ніякого доказу, що вони се зробили. Чотирнацять із підпалених шкіл цілком згоріли, шість вдалося сусідам вратувати. Всі школи були в духоборських кольоніях, або в сусідстві.

ЖИДИ ПОЛЬСЬКИМИ ПАТРІОТАМИ.

Статистика виказує, що у львівському університеті 92.5% Жидів студентів сказали, що їх рідною мовою є польська мова. Знайшлося лише 7.5% жидівських студентів, які назвали жидівську мову своєю рідною. Жаден Жид-студент не назвав української мови своєю.

Серед українських студентів 97% подали своєю рідною мовою українську мову. Тепер жидівська преса в Галичині бє на ґвалт, що Жиди вирікаються своєї народности.

ЛІК НА СУХОТИ.

Лікар Шахтахтинський з Айзербейджану знайшов новий лік на сухоти. Він добуває ві сколи дикої фісташки є фірний олій та вприскує його в людину-сухітника. Всі спроби дали якнайліпші наслідки скорого вилічування.

ІЗ СІЛЬСЬКИХ ТРАГЕДІЙ.

В Дуличах, повіт Бучач, молодий парубок Степан Кульчик і дівчина Вікторія Дачків задушили свою дитину і закопали під підлогу. Їх арештовано.

УБИВАЮТЬ ХРУНІВ.

В селі Вербівцях, повіт Городенка, невідомі застрілили з кріса хруня Петра Голомейка. Недалеко Гвіздця хтось убив поліціянта Хмелевського.

ВЕЛИКИЙ СТРАЙК У ВАРШАВІ.

У Варшаві відбувся величезний страйк на заводі „Паровоз". Застрайкували всі три зміни, числом 2,000 чоловіка. Страйк почався вночі. Попрацювавши годину, робітники нічної зміни раптом кинули роботу й улаштували на заводському подвірю збори.

Збори, що відбувалися в бойових обставинах, ухвалили резолюцію, де вимагали збільшити платню, а також, щоб завод зобовязався, найближчого часу не робити жадних скорочень. Збори обрали делеґацію, яка подала адміністрації вимогу страйкарів. Адміністрація катеґорично відмовилась провадити зі страйкарями всякі переговори й заявила делеґації, що коли страйк триватиме, завод закриють, а всіх робітників звільнять. Але, не вважаючи на ці загрози, робітники ухвалили страйкувати далі. До заводу покликали поліцію, яку робітники обсвистали.

ЯК ВІДБУВАЄТЬСЯ В ПОЛЬЩІ „ВІДБУДОВА КРАЮ".

По офіціяльним датам польського уряду відбудовано в Польщі на протязі 10 років 360,000 мешкань, знищених за часу імперіялістичної і радянсько-польської війни. Треба ще відбудувати 390,263 будинків. Значить, по офіціяльній польській статистиці виходить на верх факт, що більша половина знищених війною домів ще й досі, після 10 років, не відбудована. Зокрема на зах.-українських землях відбудовано за податки населення дідичівські фільварки, костели, побудовано цілі села для польських кольоністів і цілі міські дільниці для польських урядовців (прим., в місті Ковель), зате тисячі автохтонного українського населення мешкає до сьогодня в злиденних бараках, або просто в землянках. А зрабовані з населення гроші йдуть на військо і десятки тисяч поліцаїв та шпіонів.

ХОЧУТЬ УСІХ СЕЛЯН ЗРОБИТИ ДЕРЖАВНИМИ КРІПАКАМИ

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ ОГОЛОСИЛА ВІЙНУ 125 МІЛІОНАМ СЕЛЯН. ВСЯ НАДІЯ БОЛЬШЕВИКІВ НА ВРОЖАЙ ТА НА ТРАКТОРИ. В СЕЛАХ ПРОВАДИТЬСЯ КРІВАВА ВІЙНА МІЖ СЕЛЯНАМИ І ВЛАДОЮ.

МОСКВА (СССР), 11. листопада. — Кореспондент „Таймса" Дюранті повідомляє, що в дванацяту річницю захоплення влади большевиками в Росії знову точиться в селах також крівава боротьба, яка була в 1918—1920 роках. Комуністична партія оголосила безоглядну війну сто двацять міліонам селянства, стараючися змусити його перейти від індивідуального господарства до колективного. Селянство всіма силами бореться проти такого примусу й на комуністичний терор відповідає крівавою розправою з комуністичною владою та з комуністами в селах.

Комуністична партія рішила тепер за всяку ціну змусити селянство працювати в державних комуністичних господарствах колективних, з яких уся надвишка їх праці, поза власними щоденними потребами, має поступати на користь державі. Селянство вперто боронить свого права на свій труд і тому тепер в селах Росії точиться надзвичайно уперта й крівава боротьба.

Сталін усі свої розрахунки на успіх впровадження примусової колективізації сільського господарства побудував на сподіванках доброго врожаю в наступному році, а також на тому, що комуністична влада зможе на протязі ближчих років дати в села кількасот тисяч тракторів. При не врожаю, або при недостачі тракторів треба чекати страшної катастрофи для всіх плянів і заходів комуністичної партії.

Надії на добрий врожай є дуже ризикованими, бо з погодою не можуть боротися навіть жадні модерні й передові держави. В Росії багато є таких, котрі думають, що комуністи програють, бо годі сподіватися з певністю доброго врожаю на слідуючий рік, коли в Росії ще ніколи не було під ряд чотирох років доброго врожаю. А покищо боротьба в селах перетягнула кожен нерв населення до крайньої міри.

ТРОЦЬКИЙ НЕ ВІРИТЬ У ПЕРЕМОГУ КОМУНІСТІВ.

ЛИШЕ СВІТОВА РЕВОЛЮЦІЯ МОЖЕ ВРЯТУВАТИ РАДЯНСЬКИЙ УСТРІЙ В РОСІЇ.

БЕРЛІН (Німеччина), 11. листопада. — Троцький, що знаходиться тепер у Царгороді, виступив зі статтею з нагоди 12-ліття захоплення комуністами влади в Росії. Він, даючи оцінку сучасному становищу в СССР, говорить, що комунізм в Росії не має будуччини, коли не прийде до світової соціяльної революції, а всі дані показують, що така революція відрочена на невідомо довгий час.

Найстрашнішим ворогом комуністичної диктатури є селянство, яке змушене свою працю віддавати майже задармо для держави, а само купувати по дуже високих цінах потрібні йому фабрично-заводські вироби. Селянство тепер зрозуміло, що воно, хоч і одержало панські землі, але ще більше стратило на цьому, бо тепер змушене платити за ці землі стращенно високі державні податки.

Троцький говорить, що в наступному році боротьба між селом і комуністичною владою та робітництвом ще більше загостриться, бо комуністична влада не зможе побороти селянства й скрахує. Тоді почнуть грати першу ролю ті, що тепер знаходяться в опозиції до неї.

ТОЧАТЬСЯ УПЕРТІ БОЇ.

ШАНҐАЙ (Китай), 11. листопада. — Між правительственними військами Кай Шека та повстанцями точаться уперті бої з перемінними успіхами. Сам президент републики і ґенералісімус Кай Шек увесь час знаходяться в боєвих частинах правительственної армії, переїжджаючи з одного небезпечного фронту до другого.

СУДЯТЬ РЕЛІГІЙНИХ ФАНАТИКІВ.

ВОРОНІЖ (СССР), 11. листопада. — Тут розпочалася судова росправа над 42-ма членами релігійної фанатичної секти. Їх судять за боротьбу проти комуністичної влади, підпали та за контр-революцію.

На чолі секти стояв якийсь Пархоменко, що явився в суд в одежі, прикрашеній хрестами та иншими релігійними знаками. На всі запити суду відповідає, що він нічого не знає, лише всемогучий Бог знає все.

ОГРАБУВАЛИ ПОТЯГ.

БАНДИТИ, ЩО ВБИЛИ ТРОХ БОЛГАРСЬКИХ СУДДІВ, ТЕПЕР ОГРАБУВАЛИ ПАСАЖИРІВ ПОТЯГУ.

СОФІЯ (Болгарія), 11. листопада. — Недалеко югославянського кордону банда грабіжників напала на болгарський пасажирський потяг і ограбувала всіх пасажирів. Це та банда, котра недавно вбила трох болгарських суддів і котру тепер ловить поліція та військо.

Відстрілюючись від поліції, банда зникла в ближчому лісі й мабуть перейшла кордон до Югославії.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDFD 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідае.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХРИСТОС ЧИ МАМОНА?

Баптиська церква в Меріоні, в Норт Каролайні, викинула зі свого членства, себто екскомунікувала, сотку членів, місцевих ткальняних робітників, за те, що вони приступили до юнії ткальняних робітників.

Пастор сеї церкви та голова ради діяконів, які повідомляли вірних церкви про виключенне, також служать в одному ткальняному підприемстві, і то якраз в тому, перед брамами котрого недавно відбулася кровава стрілянина юнійних робітників.

Заряд церкви не криеться з ціллю, яку він хоче осягнути екскомунікою своїх вірних. Зрештою, ціль уже сама собою показуеться з фактів. Заряд церкви хоче екскомунікою вимусити на членах церкви, щоби вони зірвали всякі зносини з робітничою юнією. Заряд видно думае, що таке викиненне з церкви буде мати вплив на членів. Колиб члени церкви не привязували великої ваги до свого членства в церкві, то природно тоді й зарядови церкви не прийшлоби в голову ставити перед робітниками таке питанне: або покидайте юнію або вас викидаемо з церкви. Нема причини думати, щоби заряд церкви помилявся. Нема сумніву, що більшість ткальняних робітників у тій околиці е дуже релігійна. Се видно хочби з того, що екскомуніка викликала в околиці глибоке вражіння.

Однак вражіння вражінням, але з нього ще не виходить, що робітники зроблять так, як сього сподіеться заряд церкви. Се, що зробив заряд церкви в Маріоні, не першина. Капіталісти вже нераз уживали церков, щоби здержати робітників від організації в юнії. Зрештою сього самого способу вживали всі гнобителі. Шляхта колись уживала церкви й амбони, щоби піддержувати кріпацтво. Національні гнобителі ще й нині вживають церкви для піддержання національного поневолення. В усіх таких случаях вірні церкви, що дорожать церковною приналежністю, мусять виробити в собі силу, щоби виступити проти заряду власної церкви та змусити його служити вірі й народови, а не гнобителям. Таку моральну силу мусить найти тепер у собі, приміром, український народ під ріжними займанцинами.

Таку саму силу будуть мусіти найти й маріонські робітники. З них одні певно покинуть баптиську церкву, що станула на службу капіталістів, а другі остануться серед вірних, але зі середини заставлять пасторів проповідувати слова Ісуса, а не бизнес ткальняних баронів.

Роберто Фава.

УКРАЇНСЬКА ШТУКА НА ПРОТЯЗІ ВІКІВ

(З італійської часописи "Caffaro", переклав В. Цісик).

Україна — молода республика, котра зірвалася з російського імперіялізму, як одна зі славянських народів починае добувати собі визнання між нами, славна зі своеї агрикультури, богатств мінеральних, як також з точки артизму*). Розуміеться, що з погляду артистичности належиться віддати пошану й заінтересуватись глибше її штукою. Інтересно е переглянути журнал "L'Camera di Commercio Ukraino—Svizzera da Genevra", котрого головою е правдивий апостол української штуки, правдивий публіцист, Евген Бачинський.

Початки української штуки сягають в дуже давну старовину, але правдива доба починаеться в десятім століттю. Вже в одинацятім століттю українське мистецтво було широко розвинене, якого свідками е маестатичні будинки в Чернигові й Київі, як також памятки, котрі репрезентують найбільший український артизм у тих часах на цілу Европу.

В тім часі штука Західної Европи відріжняеться своїм стилем римським, а Східна Европа стилем візантийським. Український геніялізм у своїм національнім дусі вспів злучити обидва стилі в один, званий римлянсько-візантийським. Церква св. Михайла і св. Кирила в Київі представляють цей маестатичний стиль.

Тоді як Східна Европа задержала епоху римлянсько-візантийську в своїх памятниках, архитектурі й різьбарстві, український геніялізм положив головну увагу на малярство.

Можна сказати, що в другій половині тринацятого століття осередок політичної й артистичної праці перенісся знад Дніпра над Дністер і Полісся (лісисту країну) ізза натиску на Україну племен зі Сходу і Росіян з Півночи. В той час багато памятників на Україні знищено, однак на Поліссю до нині ще задержалися памятки в стилю готицькім, котрий повстав по стилю римлянсько-візантийськім. Переживаючи ріжні періоди критичні, Україна вспіла схоронити ще памятки в стилю готицькім, котрі мають більше характер провінціональний, однак своім артизмом не можуть бути порівнані з памятниками стилю готицького Західної Европи.

Продовжуючи свій артизм в усіх галузях, Україна звернула головну увагу на стиль готицький, котрий найгарніше розвивався в 15. століттю.

В 16. століттю відродження штуки щораз більше поширюеться на Україні. Був се головно стиль готицький, ще більше як в попередних століттях. Найгарніші приміри в тім стилю находимо в церкві Ставропігії у Львові. В її каплиці, незрівнаної краси, бачиться виразно попередження в відродженню стилю італійського.

В тій самій епосі відродження український артизм асимілюеться з артизмом німецьким і голяндським, а передовсім італійським. Одним з найлучших артистів тих часів е Федушко зі Самбора, котрому належиться признання в набуттю знання фльорентійської школи в Вероккіо.

В сімнацятім століттю осередок політичного життя переноситься знова в Наддніпрянщину і до Київа, головного міста України.

В слідуючім століттю, так як вся Европа, так і Україна принимае стиль бароко, однак задержано на Україні инці стилі, котрі надають йому правдивий образ національний. У всіх селах понад Дніпром видніють великанські церкви палати в стилю бароканськім. Не тільки відродження повстало в тих часах в архитектурі, але також і в инших галузях гарних штук. Головно малярство розвинулося дуже високо.

На Україні в сімнацятім століттю найбільше розвиваеться штука та світло продовжуеться до половини вісімнацятого століття. В тім часі і в тім стилю барока збудовано церкви св. Пітра і Павла і св. Андрея в Київі; вони представляють величезні будови. Головно малярство з кінця вісімнацятого століття сягае на Україні високого степення розвою.

В малярських працях Дмитра Левицького з Київа, сина і внука українських малярів, бачимо перевисшаючу красу малярів англійських і французьких в тих часах. Рисунки Антона Лисенка перевисшають найгарнійші продукції европейські. В початках девятнацятого століття дорівнюють ім артисти Боровиковський і Левицький. Остаточно український культ підносить Мартос.

Однак при кінці 18. століття зачинае режім російського царизму переслідувати всякі прояви української штуки. Специяльні декрети забороняли будову церков і памятників в українськім стилю і найлучші українські артисти, як Мартос, Левицький, Боровиковський і Лисенко, змушені були осісти в Петербурзі. Іменами тих чотирох українських артистів почато в Росії історію російської штуки. Артистів, котрі не хотіли своїми іменами величати Росію та йти на її услуги, заслано на Сибір (як Тараса Шевченка), де їх змушувано до фізичної праці. Тяжкі часи останніх загально европейських стилів лишають найчорнійшу сторінку в історії української штуки.

Коли в другій половині 19. століття російський імперіялізм наперся знищити, або присвоїти українську штуку на Україні, богато українських артистів примушені були осісти в Петербурзі й Москві, де мусіли працювати на користь Росії, як ось Трутовський, Ярошенко, Репін і Семірадський. Декотрим вдалося осісти в Парижі і в Мукачеві, по другій стороні Карпат, де перебули всю свою каріеру.

Вже з початком 20. століття молоді українські артисти, що не хотіли дати більше своїх сил Росії, остались на Україні де віддали свій талант рідному краеви. Ті власне молоді артисти зараз на початку революції 1917 р. оснували в Київі перву Академію Красних Штук, котра гарно й дуже скоро почала розвиватись.

З лучших українських артистів е професори академії в Київі: Бойчук, Бурачок, Інк, Василько, Т. Кричевський, Маневич, Мурашко, Нарбут, Новаковський і инші. Поза Академією е Васильковський і Трущ, котрі е найлучшими артистами. Зі скульптурів, ротрі творять гарні твори штуки, е Архипенко в Парижі і Паращук в Монако. В Петербурзі найлучші українські артисти е: Лянсере, нащадок Французів; його сестра Сребякова і Крашаренко. В Москві: Александер Шевченко*).

Так отже від 10. століття до нинішних часів Україна мае свою власну історію штуки, Як другі европейські держави, так і вона переходила ріжні крізи артистичної творчости, формувала ріжні стилі европейські та творила свій оригінальний стиль національний. Епоха найгарніших творів українських належить до стилю римлянсько-візантийського і барока. Ті два стилі в ріжних періодах помогли Україні до національної й полічтиної независимости.

Нині, коли Україна рве свої кайдани на завсіди, ми побачимо певно вкоротці її правдиве Відродження.

*) Стаття появилася була 5 жовтня 1919 р.

*) Цікаво, де всі ті артисти знаходяться нині й для кого вони працюють. — Прим. перекладчика.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

Іван Вазов.

СВЯТОСЛАВ ТЕРТЕГ

(Історична повість із часів боротьби за волю Болгарії).
(З болгарської мови переклав Михайло Процик).

(32)

— А хтож її заступить тут через день?

— Я вдам хору тай скажу, що я задержала її у себе, а до моеї світлиці не позволю входити.

Після довгих суперечок, після безчисленних просьб, піддержаних сльозами сестри, Святослав майже мусів згодитися. Але задля того мусів зректися ловів і лишитися на місці, щоби доглянути тої небезпечної справи.

Пристав він і тому, що Годислав на очах вянув із туги за любою дочкою. Жура мучила боярина. Годі було його розрадувати. Весь віддався Святославовій справі, а несподівана радість побачити дочку бодай на хвилиночку, відродила би його. Святослав відчував докори совісти за це нарочне жорстоке розділювання боярина від дочки. Все це роздумав і казав прикликати до сусідньої світлиці Темира.

Татарин поклонився йому до землі. Мав на собі широкий плащ кавового коліру, а на голові високу татарську шапку.

Темир ждав покірно приказів свого пана. Від хвилі, як його так великодушно пощадив Радоіл, служив він свому новому володареві вірно, готов був піти на смерть для нього. Святослав дав йому службу в палаті, бо там був йому потрібніший ніж у Радоіловій дружині. Задля його татарської мови, відваги та сліпого привязання було неможливо заступити його в палаті ким иншим.

— Темире, завтра вечером, як смеркнеться, здіймеш із себе твій одяг, бо мені треба його й оставиш тут.

Темир поклонився мовчки на знак послуху.

— Скажеш у палаті, що завтра вечером ідеш у присівський монастир, куди тебе висилае цариця з дарунками.

— Станеться так, славний деспото.

— Сховаешся в коморі, що коло Главової світлиці, тай там пересидиш добре замкнений цілу ніч і цілий другий день. Вийдеш відтам щойно вечером, як Глав тобі скаже.

— Буду послушний, пане.

І Темир низько вклонився.

— Тоді назад дістанеш твій одяг. А про це все нікому ні слова!

— Хоч би мені язик вирвали розпаленими кліщами, не скажу ні словечка — відповів Темир.

— Вірю тобі.

— Будь певний, пане. Я Татарин, але й християнин. А після Бога лише ти е, пане, та Радоіл.

Святослав поклепав його по плечи.

Темир вийшов.

Святослав вернув до Олени сказати їй, як зарядив.

— Брате, Бог тобі заплатить за цей добрий вчинок, — сказала Олена щиро.

— Може це, Олено, мій перший добрий вчинок... але й перша слабість.

Нічна нарада.

Коло полудня сніг перестав падати. Повітря прочистилося з білого серпанка, з голубого неба знову заясніло сонце.

Святослав схвильований ходив по світлиці. Із затаеною трівогою довідався від хана, що хоче прикликати на поміч свої орди тай тому бана Балдю й Радоіла запросив до себе на вечір.

Він бував лише з ними та Дамяном, щоби не викликати підозріння. За їх посередництвом порозумівався з иншими боярами, що були в змові.

Тому, що приеднано вже найзнатніших боярів, стали скоро організувати військо. Бан задержав найсміливіших і найзавзятіших добровольців, около 150 зпоміж давних своїх селян. Вони були порозміщувані як фільварочна служба, по недалеких монастирях, по сусідніх боярських фільварках. Було також і около пятьдесять Тирновчан. Усіх оплачував потайки Святослав, бо банові засоби вичерпалися на узброення й удержання першого загального ополчення. Самособою, що вони не знали, для чого це все робиться.

Радоілова дружина складалася із сміливих, вправлених сто двацяти їздців. Вони також не знали справжньої цілі, до якої їх призначили. Він дав лише їм зрозуміти, що приготвляе похід на грецькі землі, але сказав їм, щоби це держали в тайні. Скривав навіть перед ними, що він у Тирнові. Та щоби їх заняти і піддержати в них духа, переказав їм Станком і Іваном, що хоче від них татарських голов і що за кожду щедро винагородить їх. Даремні були ради і просьби Святослава, щоби не дразнити Чокія. Впертий воевода робив далі свое, вбивав ворогів і нетерпеливо ждав тої хвилі, коли особисто пімститься на Азатіні-бею, який був причиною всіх його нещасть.

Святослав і Балдю були певні, що тих двіста сімдесять войовників, на яких могли рахувати, вистане, щоби перевести свої пляни. А задля обережности не хотіли збільшати числа войовників.

Чокі досі нічого не довідався.

— — — — — — — — —

Святослав задуманий глядів на Тирнову.

Ворони кружляли понад побілілою високою банею церкви Сорок Мучеників. На двох велеких мостах Янтри чорніли дрібні обриси прохожих, дехто з них закантурений. Инші видряпувалися або сходили по стрімких улицях міста. Царевець із своїми стисненими палатами, церквами та твердинями виглядав наче скорчений від зимна скелі. Татарська кіннота, не знати чому, гнала Кітлярською вулицею. Инші знову помало пересувалися мостом Владик. На головній вулиці, у стіп Трапезиці товпилися купці і цікаві. Болгари в кожухах, Жиди чорнобороді в чорних опанчах, Франки у венецьких червоних шапках, подібних до фезів, але без френзлів, Татари у футряних ковпаках, татарські достойники у зелених і червоних кожухах, підшитих дорогими футрами. Подекуди селяне возами замикали й так уже тісні вулиці. Аж сюди доходили крики продаючих, скрипіт коліс і дзвонення кованих котелків. Бо то був торговий день у Тирнові.

Вчасно настав зимовий сумерк. Небаром стемнілося.

Ввійшов Балдю.

— Добрий вечір, князю. Чи ти кликав мене? — спитав бан сідаючи на дивані, щоби спочати.

— Так, я хотів вам щось сказати — відповів князь.

І Святослав розказав йому про несподівану постанову хана.

Балдю задумався й зажурився.

— Чи він щось пронюхав? — спитав.

— На щастя нічого. Вчерашній напад на мою жінку прийшов саме в пору, щоб заслонити йому очи — говорив Святослав. — Патріярх інтригуе далі, але й він нічого не знае, зрештою він лишився сам із небогатьома прихильниками.

— З Михайлом і Гроздом — додав Балдю.

— Небаром навіть лишиться лише з Михайлом — запримітив Святослав.

— Як то?

— Грозд уже на шляху, яким перейде до нас.

— Справді?

— Кажу на шляху, але цей шлях треба йому вистелити золотом... Грозд дуже захланний.

— Не жалуй нічого!

— Щоби я мав лишитися такий голий, як уже був, не пожалію; вистане, щоби запевнити собі успіх — додав Святослав.

— Ми віддали не лише наше майно, але й голови наші для тіеї справи — говорив задуманий Балдю.

Застукали до дверей. Ввійшов високий парубок у великім жупані зі спущеним каптуром.

— Ходи, Радоіле — відізвався Святослав.

Радоіл скинув жупан, лишився лише в звичайному одязі, з мечем при боці. Святослав замкнув двері і три змовники нараджувалися потайки.

На дворі була ніч мрячна і холодна.

Стріча.

Святослав з важної причини відмовився від ловів.

Западав сумерк.

Задуманий ходив по світлиці, в якій попереднього вечера приймав Балдю та Радоіла. На нічній нараді постановили зробити бунт, заки надійдуть Чокієві війська, а саме в день св. Федора Тіронського, 17. лютого. А було це з кінцем січня 1294 року.

Ввійшов Глав і сповістив, що прийшов Глав і Темир.

— Хай ввійдуть — сказав князь.

Відчинилися двері, ввійшов Глав. Перепустив Темира, а сам відійшов назад.

— Славко, як ся маеш? озвався Святослав і став помагати гарній жінці здіймати Темирів одяг.

Вона лишилася в татарськім, жіночім одязі.

— Ти наша гостя цеї ночі і завтра — говорив Святослав і любувався дозрілою й вродливою красою Радоілової жінки. Замкнене в гаремі життя замісць зварити її лице, наче помогло розцвістися ще йому. Князь тепер зрозумів, чому Чокі не хотів увільнити її.

— Де мій батько? — спитала Славка.

— Твій батько прийде завтра.

— А де Радоіл?

— Тепер нема його тут.

— Хай прикличуть його.

— Навіщо?

Видивилася здивована на Святослава.

— Щоби ми побачилися.

— Як це, моя сестра не дала тобі знати, що Радоіла тепер нема?

— Ні — відповіла зажурена Славка.

— Ти, Славко, побачишся тільки з батьком. Та ходімо до моеї жінки.

Ввійшли у Фрозинину світлицю.

Врадувана Фрозина обняла Славку.

— Яка вона гарна!

(Дальше буде).

З Обєднання.

ПРОТОКОЛ НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ. (4)

По рефератах попросила о слово пані Кисілевська.

СЛОВО ПАНІ СЕНАТОРКИ О. КИСІЛЕВСЬКОЇ.

Пані Кисілевська:

Дякую щиро за запросини, які мені передано з рамени Обєднання, бо я й так уважала одним з моїх найважніших завдань бути з вами й зложити привіт від нашого жіноцтва з краю і від Парляментарної Репрезентації. Особливо дякує Обєднанню наше жіноцтво за розпдну жертув в сумі $100,00, бо вона уможливила нам участь у Жіночім Міжнароднім Зїзді.

Мені поручено з рамени Парляментарної Репрезентації порушити на Обєднанню справу нашого заступника в Женеві. Але бачу, що та справа вже була порушена у виголошених рефератах. Я була в Женеві й там на власні очі переконалася, що нам треба мати доконче своє пресове бюро. В Женеві відбуваються раз-у-раз принаймні раз у місяць зїзди ріжних міжнародних установ. В часі мого побуту відбувався саме Зїзд Учительства Вищих Шкіл. І нам треба доконче брати участь у тих зїздах. Еміграция не може виповнити тих завдань, бо вона вже 10 літ поза межами краю. Там у Женеві відбуваються ще ріжні виставки штуки, де треба бути й нам заступленими. Приміром така ділянка як вистава видавництв для дітей моглаб дати богато шкодо з нашого поля, а то нема, бо нема кому тим занятися.

Я не маю нічого проти тих справ, які тут порушено, а навпаки відношуся з найбільшим признанием до того, що тут почула. Але на одну справу хочу звернути увагу, якої тут не порушено. А це справа жіноча. Я уважаю за найважнішу справу організацію і освідомлення жіноцтва. Навіть засукені й діяльні наші люде мало тою справою інтересуються. На посольську лісту поставлено тільки дві жінки й то зле.

Ми відбули вже около півтори тисячі віч. Коли я їздила з послами по вічах, то самі посли заявляли, що вони з тих віч користають. А якби це виглядало, колиб ми мали не дві а пять жінок-послів.

У нас не доцінюють рівноку впливу жінки-матері на виховання дитини. Нам треба змусити жінку, щоби вона інтересувалася загально-народними справами й взяла виховання нового покоління у свої руки. Жінка мусить інтересуватися всіми справами до господарських включно. Вже навіть кооперативи в краю прийшли до переконання, що без жінки буде застій і вони не розвинуться. Сільський Господар твердить тесаме.

Лікарі в голову заходять, що робити, бо хороби страшно нищать наш нарід. У нас ще ще ідять по селах з одної миски, а то й одною ложкою. У нас селянки все ще оповивають дітей давним способом здавлюючи грудну клітку, а в колисках не видно й досі цираток, а в одному случаю, коли я спитала, як можуть так часто зміняти матерацики, відповіли: О ні, пані, зміняємо аж як хробаки капають. По наших селах панує ще хрунівство, а колиб ми мали жінок за радних, то й скорше упоралися би з хрунівством. Жінка допомоглаб спинити деморалізацію по школах. В боротьбі за українську школу ми переконалися, що жінки видержували з дітьми, а чоловіки дуже часто легковажили собі ту справу.

Справу жіночу треба поставити нарівні з Рідною Школою. Для тої справи працюю вже віддавна. Видаючи „Жіночу Долю", я ніколи за це не взяла нічого, ні мій син, ні брат, котрі мені в тім помагають. А який вона має вплив, видно хочби з того, що сказав о. Гануневський, посол зі Станиславівщини. Він ствердив, що там, де поширена жіноча газета, там він зауважив найбільше число жінок на вічах. По инших повітах, де „Жіночої Долі" не читають, там і на віча жінки не ходять. Тому „Жіночу Долю" треба просто накинути жіноцтву. „Союз Українок" працює в тім напрямі, організуючи по селах свої гуртки.

Инших справ не піднощу, бо панове й так вичерпали всі важні питання. Хочу ще тільки сказати дещо щодо Українського Національно-Демократичного Обєднання, якого я являюся членом. Відношу враження, що тут дехто думає, що в УНДО є якісь угодові течії. Я, річ ясна, за душу кождої людини відповідати не можу, а тільки за партію як цілість. За партію бо бере повну відвічальність. Колиб у нас було щось угодового, то наші противники булиб нас рознесли на вічах. Дотого угодова акція не має серед селянства ніяких виглядів. Прецінь Яцкови чи Твердохліби не могли при послідних виборах стати навіть кандидатами. А богато наших послів є обжалованих о зраду стану. Навіть вороги УНДА признають, що наша праця відповідає духові нашого народа. А щоби не бути голословним, привезла я зі собою протоколи наших промов у соймі й хочу, щоб вони тут лишилися. Ті протоколи находяться тепер в Канаді.

Хочу ще порушити питання: на що давати жертви? Я думаю, що жертви з Америки булиб обильніші, колиб з краю збирали їх на більш реальні ціли як от на промислові підприємства чи господарську школу. На такі ціли люде далиб тут скорше свій гріш як на банк. Я певна, що колиб ми збирали на прядільню чи ткальню, то наше жіноцтво в Америці поперло би таку акцію.

Згадаю ще про Рідну Школу в Америці. Це страшенно болюча справа, яка мене дуже засмутила. Я бачу, що наші школи находяться в підземеллю, де нема підлоги. Я бачу, що Рідна Школа в Америці не має учителів, обізнаних з модерними педагогічними методами. А коли я представляла тутешнім жінкам оплаканий стан їхньої школи, то вони плакали та заявляли, що вони поперлиб реорганізацію наших шкіл в Америці. Мізерна наша школа не може ніяк рівнатися до американської, яка має образованих і вишколених учителів, а тимсамим не може придержати дітей при собі. Ми повинні закладати тут відділи Союза Українок, а ті повинні взятися за допомогу реорганізації Рідної Школи в Америці. Бо така українська школа, якою вона є в Америці, може тільки відіпхнути дітей від школи.

Я була в університеті в Дітройт і там мене питали, чому наші діти не знають ріжниці між тим, що означає „Юкрайніен", а що „Рутініен", або між православною і католицькою церквою. В університеті хотіли скликати до мене українських дітей. Явилася тільки одна слухачка, яка не вміла добре по українськи говорити і аж заплакала, коли почула, що я є українська жінка, котра інтересується тим, для чого її батьки не мають ніякого розуміння.

Все те порушуватиму в „Жіночій Долі", а ті гроші, які мені тут жіноцтво передало, ужию на сторінку, призначену для Америки.

Ціллю моєї поїздки було, щоби пізнати тутешнє жіноцтво, щоби затіснити наш звязок з міжнародними жіночими організаціями, особливо з Лігою Мира й Свободи. Бо ми висимо при міжнародних виступах на волоску, бо Поляки нас відкидають, а тільки завдяки Американкам держимося як самостійна українська організація. Я тут бачилася з ріжними визначними американськими жінками, між иншими з Джейн Адамс.

(Дальше буде).

Начальник.

Чи ви знаєте, що я тут начальник?

— А я що?

— Ніщо!

— То ви начальник над нічим.

—o—

Незрозуміле.

— Тату, навіщо ти накручуєш годинник?

— Щоби ходив і бив.

— А навіщо нам накручуєш вуха?

— Щоб ви тихо сиділи.

—o—

Жінка: Коли мущині сказати що, то він слухає це одним ухом, а другим випускає.

Чоловік: А коли жінці сказати що, то до неї входить це обома ухами, а устами виходить.

—o—

— Ваш синок подер рукопис вашої комедії!

— Дуже йому це хвалиться. Буде з нього першорядний критик.

—o—

— Моя пані! Нема нині чесних людей на світі. Уявіть собі: наша кухарка втекла й украла моє футро, це, що то я за нього вашлатила таку велику кару. Як то: ви, пані, не пригадуєте собі цього футра, що я його перепачкувала собі з Парижа?

—o—

— Як то?! Ви автор книжки „Тисяча приписів, як робити маєток" і займаєтеся жебраниною?!

— Це саме й є один із тисячі способів!

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЗІГЛЕР, ІЛЛ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 377, повідомляє, що мітінґ відбудеться 16. листопада, у Михайла Олексяка, 6 Orchard St. — С. Гнатишак, предс.; С. Платок, кас.; М. Гр. Олексяк, фін. секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, подає до відома всім своїм членам, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 17. листопада, зараз по Сл. Божій, в Укр. Нар. Гали, 1944 W. Erie St. Обоязвком є кождого члена прийти на цей мітінг, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо коли цеґ оне сповнять, будуть суспендовані. — П. Хомин, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 17 листопада, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Домі, 847 N. Franklin St. Проситься усіх членів прибути на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде справозданне з балю; представники Тов. здадуть справозданне із нарад в справі влаштовання листопадового свята. Товариство одержало кілька кореспонденцій, а між ними і зі старого краю зі Львова від Рідної Школи. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. — Ілько Савчин, секретар.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 17 листопада, в сали Укр. Сит. Клюбу, 29 Jackson St., точно в год. 2-ій попол., а відтак по мітінґу відбудеться вечеринка в тій самій гали на дохід товариства. Уряд взиває всіх членів явитись на мітінґ і привести знакомих на забаву. — Н. Чолій, предс.; Гр. Скробач, кас.; В. Мандзій, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє усіх своїх членів, що мітінґ відбудеться дня 16. листопада, в год. 7-мій вечером, в гали парохіяльній. Є важні справи до полагодження. Не явившийся член підляже карі. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. — Теодор Танін, предс.; Андрій Гатала, кас.; Іван Березовець, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 15 повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 17 листопада, в годині 2-ій пополудни, в домі Теодора Голубенного, 511 Ford St. Довгуючих членів упоминається вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть наражені на суспенду. — Петро Мартинюк, секретар.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 17 листопада в годині 2-ій пополудни, в гали церковній, під ч. 47 Hope Ave. Упоминається усіх довжних членів, щоби вирівнали своє місячне, бо сей місяць є останнім в тім році, то щоб не переносити довгу на другий рік; довгуючі члени будуть суспендовані. — Василь Сметана, предс.; Ів. Долінський, кас.; М. Табачук, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за жовтень 1929 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	369.98	141.	24.47
2.	171.45	142.	109.50
3.	72.41	143.	25.48
4.	84.38	144.	48.75
5.	83.37	145.	45.36
6.	30.14	146.	126.07
7.	386.35	147.	378.94
8.	182.09	148.	12.46
9.	130.24	149.	40.51
10.	176.86	150.	19.21
11.	4.39	151.	86.95
12.	94.37	152.	66.12
13.	42.52	153.	15.00
14.	80.04	154.	40.28
15.	26.43	155.	321.72
16.	46.89	156.	98.22
17.	27.63	157.	44.74
18.	110.74	158.	10.19
19.	10.62	159.	67.81
20.	161.38	160.	73.82
21.	77.00	161.	119.99
22.	84.25	162.	42.57
23.	44.17	163.	90.05
24.	113.40	164.	82.74
25.	40.37	165.	100.63
26.	28.39	166.	10.51
27.	39.41	167.	46.50
28.	151.60	168.	163.41
29.	140.94	169.	47.58
30.	69.48	170.	170.51
31.	135.88	171.	42.62
32.	40.09	172.	28.97
33.	78.27	173.	27.19
34.	109.65	174.	22.19
35.	19.40	175.	111.82
36.	86.20	176.	51.07
37.	71.10	177.	75.97
38.	217.28	178.	36.10
39.	127.56	179.	163.62
40.	30.82	180.	5.96
41.	32.67	181.	129.68
42.	111.36	182.	134.65
43.	54.71	183.	99.56
44.	161.34	184.	7.33
45.	173.26	185.	78.63
46.	38.05	186.	57.25
47.	35.45	187.	43.21
48.	49.69	188.	31.93
49.	17.54	189.	34.90
50.	39.81	190.	16.41
51.	48.65	191.	76.55
52.	40.06	192.	63.52
53.	55.02	193.	143.92
54.	17.69	194.	14.56
55.	53.70	195.	36.46
56.	106.02	196.	36.77
57.	101.59	197.	35.17
58.	94.45	198.	56.94
59.	142.28	199.	11.26
60.	17.86	200.	82.58
61.	54.55	201.	51.32
62.	61.80	202.	39.33
63.	238.09	203.	75.35
64.	72.42	204.	109.63
65.	268.75	205.	22.10
66.	95.42	206.	328.06
67.	133.01	207.	51.36
68.	32.70	208.	33.30
69.	80.74	209.	117.74
70.	246.76	210.	36.93
71.	10.05	211.	127.82
72.	51.59	212.	33.62
73.	95.96	213.	287.03
74.	54.59	214.	47.08
75.	103.16	215.	33.00
76.	232.28	216.	40.80
77.	79.12	217.	331.62
78.	138.23	218.	249.59
79.	3.51	219.	41.07
80.	32.54	220.	127.43
81.	122.73	221.	325.84
82.	57.14	222.	18.11
83.	87.35	223.	144.37
84.	26.81	224.	4.80
85.	103.28	225.	30.70
86.	180.83	226.	17.09
87.	95.51	227.	69.26
88.	6.05	228.	51.06
89.	13.27	229.	177.51
90.	218.71	230.	223.96
91.	212.81	231.	51.60
92.	14.88	232.	55.54
93.	47.29	233.	49.97
94.	194.94	234.	132.87
95.	53.68	235.	128.96
96.	168.86	236.	114.51
97.	77.17	237.	150.44
98.	118.00	238.	57.77
99.	151.84	239.	179.15
100.	80.38	240.	11.59
101.	50.06	241.	80.15
102.	325.18	242.	123.65
103.	85.94	243.	82.23
104.	187.62	244.	27.48
105.	151.71	245.	129.53
106.	200.84	246.	36.91
107.	52.36	247.	210.24
108.	90.51	248.	42.63
109.	94.90	249.	32.76
110.	97.34	250.	17.40
111.	43.27	251.	129.76
112.	180.93	252.	54.74
113.	77.24	253.	70.83
114.	54.41	254.	115.56
115.	19.93	255.	77.00
116.	68.01	256.	30.40
117.	71.05	257.	44.43
118.	65.53	258.	34.74
119.	31.26	259.	138.74
120.	138.11	260.	19.02
121.	89.72	261.	13.26
122.	40.90	262.	43.52
123.	129.70	263.	63.65
124.	86.27	264.	17.69
125.	18.68	265.	35.65
126.	90.07	266.	67.02
127.	105.56	267.	48.78
128.	55.23	268.	65.56
129.	32.78	269.	34.44
130.	199.82	270.	142.32
131.	82.32	271.	46.79
132.	125.14	272.	7.13
133.	163.71	273.	101.88
134.	58.64	274.	186.17
135.	110.75	275.	88.10
136.	144.10	276.	391.03
137.	159.32	277.	70.35
138.	47.52	278.	47.60
139.	69.52	279.	6.24
140.	49.82	280.	98.95

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
281.	25.56	337.	14.19
282.	177.99	338.	222.83
283.	94.18	339.	76.05
284.	22.25	340.	20.18
285.	28.54	341.	76.74
286.	63.85	342.	182.54
287.	9.98	343.	28.19
288.	175.07	344.	49.29
289.	30.90	345.	123.08
290.	54.11	346.	24.82
291.	26.76	347.	44.22
292.	262.53	348.	12.52
293.	41.55	349.	93.93
294.	42.27	350.	74.55
295.	180.33	351.	37.21
296.	213.71	352.	62.21
297.	13.91	353.	19.78
298.	52.96	354.	29.12
299.	71.55	355.	40.20
300.	247.04	356.	26.39
301.	99.11	357.	31.82
302.	6.95	358.	50.20
303.	59.44	359.	35.66
304.	36.06	360.	65.40
305.	85.11	361.	303.13
306.	22.26	362.	24.56
307.	29.82	363.	116.77
308.	103.98	364.	224.42
309.	38.85	365.	97.23
310.	43.26	366.	13.07
311.	18.15	367.	221.67
312.	70.11	368.	19.77
313.	85.14	369.	127.68
314.	12.05	370.	180.24
315.	14.09	371.	106.74
316.	204.06	372.	26.58
317.	81.87	373.	26.33
318.	114.43	374.	17.95
319.	31.14	375.	38.16
320.	81.56	376.	19.80
321.	107.49	377.	11.56
322.	39.63	378.	14.56
323.	47.07	379.	46.94
324.	237.57	380.	17.20
325.	60.16	381.	30.39
326.	130.75	382.	18.82
327.	43.01	383.	68.40
328.	19.62	384.	97.35
329.	16.48	385.	177.96
330.	67.76	388.	184.45
331.	39.85	392.	16.08
332.	58.36	393.	23.82
333.	97.27	396.	80.11
334.	160.58	400.	61.94
335.	47.38	401.	26.91
336.	169.06		

З місячних вкладок старих родів обезп. $33,097.67

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
7.	2.68	204.	14.83
10.	3.38	206.	18.94
16.	2.31	211.	8.31
25.	12.30	213.	4.56
26.	10.96	217.	24.16
28.	1.24	218.	3.19
29.	3.25	221.	7.60
31.	9.58	223.	3.54
34.	2.60	229.	3.68
37.	2.09	235.	2.67
38.	11.58	237.	5.27
42.	3.53	239.	29.05
44.	6.12	242.	6.94
56.	6.70	243.	2.19
58.	4.47	245.	8.66
59.	15.65	246.	1.29
64.	5.12	247.	11.64
65.	16.89	248.	2.04
67.	2.68	252.	1.34
70.	2.45	253.	1.79
74.	3.23	266.	10.29
75.	1.96	267.	6.15
78.	8.11	269.	3.54
83.	9.46	271.	3.86
84.	2.41	276.	15.95
85.	4.17	278.	1.35
87.	11.68	281.	16.28
91.	2.77	284.	3.47
92.	2.52	292.	2.54
94.	20.90	295.	15.33
97.	24.28	301.	8.83
100.	4.15	308.	2.67
102.	13.35	309.	6.77
106.	3.18	313.	2.35
110.	8.38	322.	2.04
112.	7.35	323.	4.09
113.	2.45	324.	4.82
115.	2.21	326.	13.23
117.	3.98	332.	2.45
122.	2.02	333.	2.45
130.	16.19	334.	1.94
131.	6.44	336.	9.62
133.	4.97	337.	1.16
137.	10.92	338.	7.38
138.	4.56	344.	4.48
142.	2.67	345.	3.19
143.	2.57	346.	2.51
144.	13.72	349.	3.25
145.	4.55	350.	1.70
147.	19.82	351.	1.71
151.	2.37	357.	16.11
152.	1.22	358.	1.34
155.	3.23	361.	30.68
160.	35.66	363.	14.51
163.	7.35	366.	4.73
167.	7.15	367.	3.56
168.	2.67	371.	6.21
177.	17.28	372.	22.72
179.	2.67	382.	4.01
181.	2.68	383.	3.66
183.	8.28	385.	8.16
185.	1.66	388.	5.19
195.	6.89		

З місячних вкладок нових родів обезп.	$897.63
Разом від членів	$33,995.30
Процент від моргечів	2,129.45
Процент від бондів	1,647.21
Сплати моргечів	532.70
Сирітські части по бл. п.:	
Анаст. Червак, в. 21	200.00
Марія Наповането, в. 65	500.00
Мих. Лукіян, в. 187	500.00
Катер. Іванців, в. 211	300.00
Семен Ронік, в. 234	750.00
Дмитро Посід, в. 361	400.00
Марія Брицецька, в. 363	400.00
Разом	$41,354.66

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

Гелена Льорчак, в. 1	1,000.00
Микола Хрущ, в. 1	200.00
Анаст. Червак, в. 21	500.00
Григ. Брезнощак, в. 29	813.50
Василь Денега, в. 34	750.00
М. Наповането, в. 65	1,000.00
Петро Котила, в. 105	750.00
Ілько Саєвський, в. 106	1,000.00
Мих. Шевчук, в. 157	1,000.00
Михайло Лукіян, в. 187	1,000.00
Григ. Обаль, в. 187	1,000.00
Дмитро Бойко, в. 187	1,000.00
Федор Грега, в. 209	1,000.00
Катер. Іванців, в. 211	750.00
Семен Ронік, в. 234	1,000.00
Юрій Нищук, в. 253	1,000.00
Т. Микитюк, в. 328	1,000.00
Лайош Медирак, в. 332	500.00
Атанас Павук, в. 336	1,000.00
Дмитро Посід, в. 361	1,000.00
Марія Брицецька, в. 363	1,000.00
Анна Бобровська, в. 34	500.00

Запомоги з фонду запомогового:

Андрій Свет, в. 9	50.00
Ілько Дубик, в. 30	250.00
Ева Климко в. 37	50.00
Іван Сярчинський, в. 45	50.00
Юлія Юзвяк, в. 45	50.00
Роман Батицький, в. 51	50.00
Петро Камінський, в. 58	50.00
Стефан Шанайда, в. 63	50.00
Ів. Боднарчук, в. 70	100.00
Анна Степована, в. 116	50.00
Григорій Сіка, в. 159	50.00
Іван Цястон, в. 176	50.00
Микола Федчак, в. 179	100.00
Вол. Познанський, в. 181	50.00
Он. Боднарчук, в. 239	50.00
Анаст. Павелко, в. 274	50.00
Тарас Завацький, в. 288	50.00
Семен Сенюк, в. 288	50.00
Теодор Бандурак, в. 296	50.00
Михайло Кравс, в. 300	50.00
Іван Павлат, в. 300	50.00
Марія Хрумалюк, в. 324	50.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

Семен Шафран, в. 29	90.75
Петро Федик, в. 57	424.00
Михайло Баберус, в. 217	83.33

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	4,020.00
Платня гол. уряду	560.00
Головний лікар за квартал і членів нов. відділу	63.50
Видатки канцелярійні: почта, телефон і т. п.	37.95
Інвестиція готівки в моргечах	120,000.00
Разом	$145,443.03

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. вересня остала	$620,505.07
Прихід за жовтень	41,354.66
Разом	$661,859.73
Розхід за жовтень	145,443.03
Готівка з кінцем міс. жовтня остає	$516,416.70

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 516,416.70
Моргечі	1,061,701.50
Бонди	459,990.80
Реальність	125,000.00
Разом	$2,163,109.00

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,562,086.81
„ резервовий	313,186.49
„ запомоговий	67,664.92
„ адміністрац.	14,654.40
„ народний	8,592.07
„ конвенційний	5,798.30
„ сирітський	191,176.01
Разом	$2,163,109.00

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за жовтень 1929 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	27.25	34.	23.40
2.	21.85	35.	3.40
3.	11.70	36.	25
4.	2.70	38.	20.70
5.	6.30	39.	10.35
6.	2.25	40.	5.20
7.	53.10	41.	1.15
8.	17.10	42.	9.90
9.	22.73	43.	5.00
10.	5.20	44.	25.20
12.	2.50	45.	13.50
13.	5.20	46.	1.13
14.	1.60	47.	3.25
15.	3.60	50.	7.45
16.	11.55	51.	1.13
17.	4.50	52.	75
18.	9.45	53.	6.98
20.	6.75	54.	3.60
21.	9.00	55.	7.20
22.	16.43	56.	23.40
23.	2.95	57.	9.25
24.	16.90	58.	13.30
25.	1.60	59.	14.90
26.	3.70	60.	1.58
27.	2.05	61.	5.63
28.	27.25	62.	6.30
29.	19.35	63.	24.98
31.	17.77	64.	7.05
33.	4.95	65.	37.80

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
66.	4.05	230.	33.30
67.	16.20	231.	8.78
68.	1.80	232.	6.15
69.	5.40	233.	68
70.	24.75	234.	29.05
72.	9.25	235.	7.88
73.	9.90	236.	5.20
74.	1.60	237.	16.20
75.	18.90	238.	2.45
76.	30.38	239.	29.03
77.	9.45	241.	10.35
78.	3.85	242.	13.30
80.	4.30	243.	17.45
81.	7.88	244.	4.10
82.	7.90	245.	19.35
83.	15.98	246.	4.73
85.	14.25	247.	29.95
86.	8.55	248.	4.80
87.	16.65	250.	1.35
88.	90	251.	12.15
89.	3.60	252.	7.90
90.	29.50	253.	5.63
91.	28.85	254.	3.60
93.	3.60	255.	4.05
94.	15.30	257.	3.15
95.	5.65	258.	4.50
96.	20.05	259.	17.55
97.	19.60	261.	2.05
98.	7.00	262.	6.52
99.	20.05	263.	6.80
100.	7.00	264.	3.15
102.	43.50	265.	2.25
103.	6.75	266.	5.40
104.	19.10	267.	4.30
105.	11.50	268.	5.18
106.	6.35	269.	4.50
107.	8.85	270.	19.15
108.	8.55	271.	8.15
109.	13.73	273.	12.38
110.	75	274.	12.15
112.	19.15	275.	7.65
113.	7.00	276.	60.55
114.	8.80	277.	4.73
115.	1.25	278.	9.50
116.	12.15	280.	3.50
117.	1.60	281.	2.25
118.	3.15	282.	30.20
120.	18.90	283.	6.55
121.	12.50	284.	2.25
123.	11.05	285.	3.85
124.	14.85	286.	3.60
126.	2.70	288.	27.00
127.	13.30	289.	5.62
128.	7.70	290.	4.75
129.	2.25	292.	21.38
130.	11.70	293.	1.15
131.	8.55	294.	4.05
132.	17.10	295.	25.65
133.	9.45	296.	23.40
135.	5.40	297.	3.45
136.	21.60	298.	6.75
137.	26.33	299.	3.60
139.	4.75	300.	18.68
140.	6.15	301.	13.50
141.	2.25	302.	75
142.	10.60	303.	1.80
144.	3.60	305.	5.65
145.	2.70	306.	50
146.	11.50	307.	2.95
147.	58.50	308.	17.10
148.	4.50	309.	3.83
149.	6.98	310.	5.85
150.	1.65	312.	12.15
151.	7.50	314.	1.60
152.	3.35	316.	22.50
153.	1.13	317.	11.70
155.	49.50	318.	12.15
156.	13.30	320.	9.00
157.	1.35	321.	17.10
158.	90	322.	2.70
159.	10.58	323.	9.00
160.	10.80	324.	19.80
161.	12.05	326.	15.30
162.	3.15	327.	3.85
163.	8.55	328.	2.70
164.	11.05	330.	3.45
165.	2.95	331.	6.75
166.	1.80	332.	9.00
167.	4.28	333.	12.40
168.	23.85	334.	13.75
169.	75	335.	4.75
170.	12.60	336.	19.80
171.	25	337.	1.15
172.	1.75	338.	27.90
173.	6.08	339.	12.83
174.	3.65	340.	3.15
175.	9.00	341.	11.03
176.	4.10	342.	26.55
177.	6.75	343.	3.40
179.	24.30	344.	5.40
181.	13.50	345.	14.65
182.	12.15	346.	5.20
183.	3.45	347.	5.65
185.	5.90	349.	11.95
187.	90	350.	2.03
188.	4.70	351.	5.85
189.	2.70	352.	7.65
191.	6.98	355.	4.05
192.	6.75	356.	1.15
193.	7.90	357.	3.85
196.	2.70	358.	4.05
197.	90	359.	4.75
198.	3.30	360.	10.80
200.	13.95	361.	26.55
201.	6.10	362.	9.00
203.	6.30	363.	19.80
204.	12.90	364.	20.70
205.	4.75	365.	13.95
206.	45.45	366.	4.00
207.	6.53	367.	15.35
208.	2.80	368.	1.60
209.	12.15	369.	24.10
210.	4.75	370.	9.00
211.	7.70	371.	14.40
212.	2.55	372.	50
213.	27.90	374.	5.18
214.	12.00	377.	50
217.	36.00	378.	1.80
218.	38.70	379.	5.85
219.	4.50	380.	4.73
220.	17.33	381.	4.15
221.	19.80	383.	9.90
223.	24.75	384.	14.85
224.	1.35	385.	22.73
226.	2.50	388.	15.08
227.	5.20	396.	13.50
228.	4.75	400.	14.85
229.	16.20	401.	4.05

З місячних вкладок	$3,491.21
Процент від моргечів	213.00
Процент від бондів	75.00
Разом	$3,779.21

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

Ольга Деркач, в. 258	346.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	232.00
Видатки канцелярійні	15.00
Разом	$593.00

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. вересня остала	$95,428.59
Прихід за жовтень	3,779.21
Разом	$99,207.80
Розхід за жовтень	593.00
Готівка з кінцем міс. жовтня 1929 остає	$98,614.80

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$98,614.80
Моргечі	40,100.00
Бонди	36,623.00
Разом	$175,337.80

Стан довжний:

Фонд посмертний	$133,634.88
„ адміністрац.	41,702.92
Разом	$175,337.80

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

Розійшлися.

— Іване, чому ти вже більше не ходиш з панною Бандурською?

— Не можу стерпіти її божевільного сміху.

— Що? Я ніколи не чув, щоби вона сміялася.

— Шкода, що ти не був, як я її освідчався.

—o—

Вдячність.

— Пане директор, чи можете мене звільнити на годину? Маю іти з жінкою купити їй новий одяг.

— Не можу.

— Справді? Дуже вдячний. Не думав, що ви такі ввічливі для мене.

—o—

— Пан професор надягнули задовгі штани.

Педантичний професор: Штани зовсім добрі, лише ноги маю трохи за короткі.